

ОРГАНИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ГРОМАДСЬКІСТЬ ЯК СУБ'ЄКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У СФЕРІ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ

Юлія Юріївна ТОЛЧІНІНА-БУРУНСЬКА,

*аспірантка Науково-дослідного
інституту публічного права
<https://orcid.org/0009-0004-1333-2909>*

У сучасних соціально-політичних та зовнішньоекономічних реаліях органи місцевого самоврядування та громадськість все активніше починають долучатися до міжнародного діалогу, стаючи окремими суб'єктами забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики.

Окремі турецькі науковці зазначають, що спостерігається активізація міжнародної діяльності органів місцевого самоврядування. Органи місцевого самоврядування здійснюють міжнародну діяльність, встановлюючи відносини з містами-побратимами, стаючи членами міжнародних організацій, підписуючи протоколи про співпрацю та меморандуми про взаєморозуміння/листи доброї волі. Кількість міжнародних заходів органів місцевого самоврядування зростає, муніципалітети стають членами міжнародних організацій і отримують значні переваги завдяки спільним проектам [1, с. 1211].

У складі органів місцевого самоврядування активно функціонують спеціально уповноважені підрозділи, зокрема прикладом може слугувати Департамент міжнародного співробітництва Харківської міської ради, завданнями якого є «сприяння розвитку міжнародного співробітництва у галузі економіки, торгівлі, захисту прав людини, боротьби з тероризмом, екологічної безпеки, охорони здоров'я, науки, освіти, культури, туризму, фізкультури і спорту й інших сфер суспільного життя; сприяння реалізації стратегії територіальної громади міста Харкова та України з питань європейської інтеграції; ініціювання встановлення партнерських і побратимських зв'язків з містами зарубіжних країн та сприяння розвитку інформаційній, економічній та культурній співпраці, обміну делегаціями у галузі освіти, науки, спорту та ін.;

сприяння розвитку туристичної інфраструктури, іміджевої та брендингової політики міста Харкова на підставі вивчення та узагальнення досвіду міст-партнерів, міжнародних організацій та міжнародних об'єднань; сприяння активізації зовнішньоекономічних зв'язків, просування на зовнішній ринок продукції суб'єктів господарчої діяльності міста Харкова; формування позитивного міжнародного іміджу міста» [2].

Важливо зазначити, що в умовах воєнного стану органи місцевого самоврядування в Україні не лише створюють підрозділи, що відповідають за міжнародне співробітництво у сфері електроенергетики, але й встановлюють побратимські відносини з іншими містами світу та реалізують проєкти в межах подібного партнерства. Так, партнерами Ірпінської громади, які допомагатимуть її відновленню й розвитку, нещодавно стали мексиканське місто Тлахомулько та іспанське місто Герніка. Ірпінська міська рада також затвердила рішення про укладання Меморандуму про побратимство з іспанським містом Алькала-де-Енарес. Також нещодавно Ірпінська міська рада та муніципалітет Маямі, США ухвалили рішення офіційно закріпити побратимські відносини. Побратими надають постраждалим містам цільову фінансову допомогу. Так, Чернігів отримав на відбудову кошти від міст побратимів — німецького Меммінгена (152 тис. євро на відновлення пошкоджених під час активних бойових дій мереж зовнішнього освітлення міста та придбання буржуйок та дров для пунктів обігріву у зимовий період) та чеського Градець-Кралове (12 тис. євро на відновлення вікон у дошкільному навчальному закладі № 14) [3].

Щодо визначення громадськості як окремого суб'єкта забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики, то N. van Vommel та J. Hoffken підкреслюють, що для того, щоб енергетичні переходи були справедливими, ширше та повніше розуміння енергетичної справедливості в контексті громадських енергетичних ініціатив є центральним. Нещодавні зусилля в європейській політиці стимулюють появу громадських енергетичних ініціатив, і це чітка мета Європейської Комісії – забезпечити справедливий перехід до низьковуглецевої енергетичної системи [4]. Водночас важливим шляхом до належного «енергетичного переходу» через регіональні та місцеві проєкти є співпраця уряду з організаціями приватного сектора. В енергетичному секторі ці організації

часто вже залучені до державно-приватних партнерств для співпраці з метою енергетичного переходу. У дискурсі управління енергетикою це питання є важливим, оскільки в організації державно-приватного партнерства суспільні інтереси енергетичного переходу супроводжуються спеціальними нормативними гарантіями, що походять із публічного права. Зокрема, адміністративне право визначає (обов'язкові) критерії для захисту суспільних інтересів, наприклад щодо прозорості, що стосується також способу управління, що застосовується для просування відновлюваної енергії. Державні стандарти управління проектами з відновлюваної енергетики мають бути достатньо захищені, що стосується їх форми та змісту управління, водночас зберігаючи переваги, які випливають із залучення приватних сторін до державно-приватного партнерства [5]. Також варто бути свідомими того, що громадські організації на міжнародному рівні також реалізують просвітницькі ініціативи в сфері електроенергетики. Так, в Україні прикладом організації, яка просуває подібні ініціативи у співпраці з Агентством США з міжнародного розвитку, є об'єднання «Енергетичний перехід», яке було «створене у 2018 р. як спільна платформа громадських організацій і органів місцевого самоврядування, та сприяє переходу країни до відновлюваної енергетики [6].

Таким чином, органи місцевого самоврядування та громадянське суспільство в усьому світі демонструють суттєве збільшення участі та впливу в прийнятті рішень на різних рівнях, у тому числі й у межах міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики.

Список використаних джерел:

1. Tuzcuoglu F., Akman C., Akman E. International activities of local governments in Turkey: An evaluation of memberships to international organizations. *Journal of Mehmet Akif Ersoy University Economics And Administrative Sciences Faculty*. 2020. № 7. pp. 1211-1238.

2. Департамент міжнародного співробітництва // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету. URL: <https://www.city.kharkiv.ua/uk/gorodskaya-vlast/ispolnitelnyie-organy/departmentyi/department-mezhdunarodnogo-sotrudnichestva.html>.

3. Козіна В., Кошелюк М. Методичні рекомендації щодо міжнародного муніципального партнерства. URL: <https://rm.coe.int/metodychni-rekomendatsii-partnerstvo-2022-2-/1680aedfd8>.

4. Van Bommel N., Hoffken J. Energy justice within, between and beyond European community energy initiatives: A review. *Energy Research & Social*

Science. 2021. № 79. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2214629621002504>.

5. Heldeweg M., Sanders M., Harmsen M. Public-private or private-private energy partnerships? Toward good energy governance in regional and local green gas projects. *Energy, Sustainability and Society*. 2015. № 5. URL: <https://energysustainsoc.biomedcentral.com/articles/10.1186/s13705-015-0038-8>.

6. Важливо працювати з людьми, цінності та цілі яких ти поділяєш // Громадська організація «СТАН». URL: <https://stan.org.ua/project/vazhlyvo-pratsyuvaty-z-lyudmy-tsinnosti-ta-tsili-yakyh-ty-podilyayesh/>.